

A tanulási eredmények fogalomrendszere és értelmezése

Olvasólecke

Az olvasólecke a **Tanulási eredmény alapú képzésfejlesztés** című, 30 órás felnőttképzéshez kapcsolódik.

Az olvasólecke célja:

- a tanulási eredmények fogalmának tisztázása
- a tanulási eredmények kategóriáinak bemutatása és magyarázata

Az olvasólecke feldolgozásával elérhető tanulási eredmények:

Tudás	Képesség	Attitűd	Autonómia-felelősség
Alkalmazói szinten ismeri a tanulási eredmények fogalmát és kategóriáit.	A tanulási eredmény fogalmát értelmezi és saját oktatói gyakorlatára vonatkoztatja.	Elfogadja, hogy a tanulási eredményeket az MKKR-hez illeszkedő tudás, képesség, attitűd, autonómia-felelősség kontextusában célszerű kifejezni.	Önellenőrzéssel teszteli tudását. Szükség esetén visszatér az olvasólecke információtartalmának feldolgozására.

Az olvasólecke feldolgozásához szükséges idő: kb. 30 perc

EFOP-3.4.3-16-2016-00014

AP2_OKTIG_2_Tanulási eredmény alapú szemlélet megismerése és bevezetése az SZTE-n
Tanulási **E**rdmény Alapú Képzésfejlesztő Műhely a Szegedi Tudományegyetemen

Az olvasóleckét az SZTE T.E.A.M. fejlesztette az EFOP-3.4.3-16-2016-00014 azonosító számú „A Szegedi Tudományegyetem oktatási és szolgáltatási teljesítményének innovatív fejlesztése a munkaerőpiaci és a nemzetközi verseny kihívásaira való felkészülés jegyében” című pályázatán belül az “AP2_OKTIG2_Tanulási eredmény alapú szemlélet megismerése és bevezetése az SZTE-n” altéma keretében.

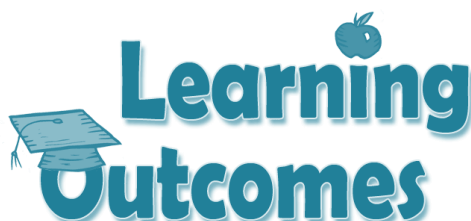
SZTE Tanulási Eredmény Alapú Képzésfejlesztő Műhely

szte.team@rekt.szte.hu

www.facebook.com/szteteam

A tanulási eredmények fogalma

A tanulási eredmények (learning outcomes) tudás, képesség, felelősség és autonómia kontextusában meghatározott kijelentések arra vonatkozóan, hogy a tanuló mit tud, mit ért, és önállóan mire képes, miután lezárt egy tanulási folyamatot, függetlenül attól, hogy hol, hogyan, mikor szerezte meg ezeket a kompetenciákat (CEDEFOP 2008; Európai Parlament és Tanács 2008, Európai Unió Tanácsa 2017).

A tanulási eredmény tehát a tanulóval – a tanulási szakasz¹ végére – elérhető kimeneti követelmények leírását jelenti, kontextusba helyezett, az MKKR-hez² illeszkedő tudás + képesség + attitűd + autonómia-felelősség terminológiájában meghatározott cselekvő szintű kompetencialeírás.

A képesítések tanulási eredmény alapú megközelítése gyakorlatilag azt vizsgálja, hogy a hallgató egy meghatározott képzési/tanulási szakasz befejezésekor milyen szintű ismeretekkel rendelkezik, mennyire érti, s milyen mértékben képes értelmezni ezeket az ismereteket, miként tudja a megszerzett tudást alkalmazni, illetve hogy szert tett-e egy adott terület eredményes és autonóm műveléséhez szükséges kompetenciákra.

¹ A tanulási szakasz lehet egy tanítási óra, egy tantárgy, egy modul, a gyakorlati képzési rész, a teljes képzés.

² A Magyar Képesítési Keretrendszerrel bővebb információt nyújt 'A Magyar Képesítési Keretrendszer célja, funkciója, működése' című olvasólecke.

A tanulási eredmények kategóriái

Az adott tanulási szakasz kimeneti követelményeit tanulási eredmény alapon, az MKKR-hez illeszkedő tudás + képesség + attitűd + felelősség/autonómia kontextusában célszerű megfogalmazni.

TUDÁS

A **tudás** kategóriába az adott szakterületre vonatkozó olyan elvárásokat kell leírni, amelyek tartalmazzák az adekvát feladattal, munkaterülettel, szakmával kapcsolatos egyszerű és magasabb szintű taxonómikus, lexikális ismereteket, az ismeretek magasabb egységekbe szerveződésének szabályait, a fogalmak közötti összefüggéseket. A tudás kategóriájába tehát **képzetek, fogalmak, tények, definíciók, szabályok, leírások, törvények, elméletek, rendszerek, összefüggések, szabályok tudása tartozik**. Az ismeretjellegű tudás mennyiségében és eloszlásában jelentős különbségek vannak. **A szakmai képzések eredményessége és a mérhetőség érdekében az ismereteket specifikálni kell azok mélysége és kiterjedése szerint** (vö. Pajkossy 2010a).

EFOP-3.4.3-16-2016-00014

AP2_OKTIG_2_Tanulási eredmény alapú szemlélet megismerése és bevezetése az SZTE-n
Tanulási Eredmény Alapú Képzésfejlesztő Műhely a Szegei Tudományegyetemen**KÉPESSÉG**

A **képesség** (készségek és képességek) a procedurális tudást, azaz az ismeretalkalmazó tudást jelenti, illetve a procedurális tudás formáit írja le. A készség automatizált tevékenység, rutin, a képesség a feladat megoldásakor jelentkező sokféle ismeret és készség összekapcsolása, ami a procedura elágazásain a döntéshozatalt teszi lehetővé.

A képességnek, készségnek sokféle definíciója van a pedagógiai-pszichológiai szakirodalomban. Most azonban nem pedagógiai/pszichológiai értelemben vizsgáljuk ezeket a fogalmakat, hanem MKKR terminológiai szempontból. **Az MKKR a**

képességeket kognitív (logikai, intuitív és kreatív gondolkodás használata) és **gyakorlati** (kézügyesség, valamint módszerek, anyagok, eszközök, műszerek használata) **szempontból írja le.**

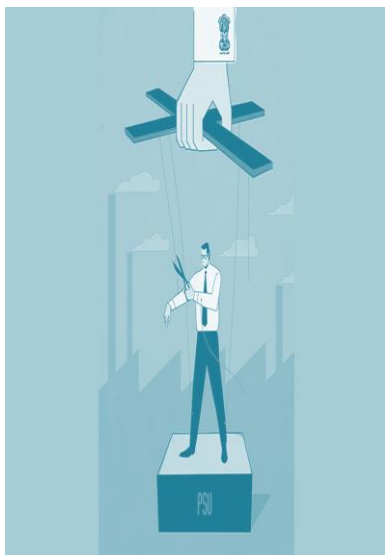
A kognitív képességek egy adott munkaterület feladatainak, problémáinak megoldásához szükséges eljárások (procedúrák) ismeretét és használatát jelentik. Ezek lehetnek egyszerű, automatikusan alkalmazott mentális műveletek, vagy egy adott terület komplex problémáinak hatékony megoldására alkalmassá tevő stratégiák, műveletek. Ide tartoznak például azok a módszerkompetenciák (az adott szakterületen megkövetelt specifikus készségek), amelyek fejlesztése során felkészítjük a hallgatót az adott munkaterületen felmerülő feladatok, problémák megoldására, mint például utasítások megértése, üzleti terv elkészítése, számítógépes programozás, fizikai problémák megoldása, hiba felismerése és elhárítása, szoftverek kezelése, idegen nyelvű kommunikáció, önértékelés stb.

A motoros képességek olyan, tényleges cselekvésben is megfigyelhető tevékenységek, amelyek során egy mozdulatsor vagy egy tárgy használata begyakorlott módon, automatikusan végrehajtható, azaz a mozgáselemek kivitelezése nem igényel koncentrált figyelmet. Ide tartoznak azok a képességek, készségek, jártasságok, mint például szerszám, munkagép, műszer használata; játék hangszeren; jármű, munkagép vezetése, irányítása; íráskészség; rajzolás, festés; könyvkötés; különböző tevékenységek komplex mozdulatsorainak kivitelezése stb. (vö. Pajkossy 2010).

ATTITÚD

Az **attitúd** érzelmi, emocionális komponens, elkötelezettség, a szakmával, a munkával összefüggő felfogásbeli kérdések, értékelő viszonyulások összessége. **Az attitúdok olyan viselkedési és magatartásformák, amelyek egyaránt vonatkozhatnak a tanulásra és a munkára. Az attitúdok kapcsolódnak a tudáshoz, a képességhez és az önállósághoz.** Az attitúd kategóriába például az alábbiak tartozhatnak: fogékony az információk befogadására és

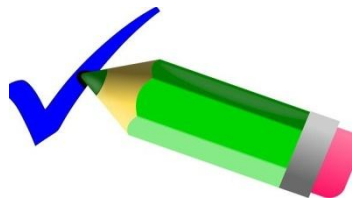
alkalmazására; érdeklődése megnyilvánul tanulási tevékenységeiben; törekszik saját tanulási céljainak megfogalmazására; nyitott az új ismeretekre, új megoldásokra; érzékeny a társadalmi problémák iránt; hajlandó részt venni valamiben; érdeklődik egy adott téma iránt, érzékenységet tanúsít valami iránt; elfogadja a szakmaetikai elveket; szilárd értékrendje van; elkötelezettséget mutat, támogat stb. (vö. Golnhofer 2010). A példaként felsorolt általános megfogalmazásokat természetesen specifikálni kell az adott szakterület jellemző kontextusában.

AUTONÓMIA-FELELŐSSÉG

Minden tevékenységet jellemez az, hogy egy adott személy milyen önállósággal, milyen mértékű felelősségvállalással tudja azt végrehajtani. Azaz **miben képes egyéni munkavégzésre, és miben van még szüksége ellenőrzésre, segítségre, illetve miért vállal felelősséget, hogyan vesz részt a társas környezetben zajló tevékenységekben.** Az autonómia és felelősség elemek leírása világosan meghatározza a felelősségi szintek, autonómia osztályozását, amely jelzi a kompetencia bonyolultságától függő teljesítményt.

A felelősséggel végzett tevékenység nemcsak az önálló munkavégzést jelenti, hanem a másokkal való együttműködést is. A felelősség jogi és erkölcsi kategória, amely a valakiért vagy valamiért számot adás kötelezettségeként határozható meg. Az erkölcsi értelemben vett felelősség magában foglalja az egyén tetteiért vállalt felelősségét, amelyet nemcsak önmagával, hanem másokkal kapcsolatban is vállal. Az önállóság és a felelősség szintje rendkívül fontos a munkavégzés során. **Két munkakört sokszor nem a tudás mélysége, hanem a munkavégzés önállósága különböztet meg egymástól** (vö. Gaskó 2010).

EFOP-3.4.3-16-2016-00014

AP2_OKTIG_2_Tanulási eredmény alapú szemlélet megismerése és bevezetése az SZTE-n
Tanulási Eredmény Alapú Képzésfejlesztő Műhely a Szegei Tudományegyetemen

Feladat

Ha áttanulmányozta és saját maga számára feldolgozta a tanulási eredmények fogalomrendszerét és kategóriáit, ellenőrizze tudását az alábbi feladattal.

Állapítsa meg a következő tanulási eredményekről, hogy melyik kategóriához tartoznak!
Jelölje a táblázatban x-szel!

	Tanulási eredmény	Tudás	Képesség	Attitúd	Felelősség/ autonómia
1.	Képes az egyének, családok, csoportok, közösségek jog- és érdekérvényesítő képességének fejlesztésére.				
2.	Rugalmasan kezeli az ellátórendszerben bekövetkező változásokat, nyitott a problémamegoldásra.				
3.	Tisztában van a fogyatékoságok, sérülések, akadályozottságok felismerésének, differenciálásának kritériumaival.				
4.	A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.				
5.	Nyitott innovatív gyógypedagógiai elképzelések és megoldások megismerésére, törekszik a bizonyítékalapú módszerek alkalmazására.				
6.	Saját művészeti koncepciót alkot, melyet önállóan valósít meg a festészet, a grafika területén.				
7.	Ismeri a jogra és államra vonatkozó legfontosabb elméleti megközelítéseket, az állami irányítás jogi hátterét és működésének elveit.				

EFOP-3.4.3-16-2016-00014

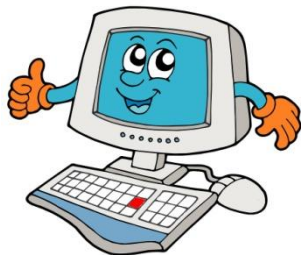
AP2_OKTIG_2_Tanulási eredmény alapú szemlélet megismerése és bevezetése az SZTE-n
Tanulási **Erdmény Alapú** Képzésfejlesztő Műhely a Szegei Tudományegyetemen

8.	Megteremti a higiénias feltételeket.				
9.	Elkötelezett az egyenlő bánásmód elve és gyakorlata mellett.				
10.	Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz.				
11.	Fokozott felelősséggel jár el munkája ellátásában, a tudomására jutott adatok, információk kezelésében és azok megosztása során.				
12.	Rendelkezik iratkezelési, szerkesztési alapismeretekkel, a jogi, jogászai írás alapelemeivel.				
13.	Az informatikai fejlesztésekben irányítás alatt tevékenykedik.				
14.	Tisztában van a megelőzés (primer, szekunder és terciér prevenció) elméleti és gyakorlati alapjaival, az egészségügyi szűrővizsgálatok elvi alapjaival, a gyakorlati megvalósítás módszereivel és rendszerével.				

Megoldás:
Tudás: 3, 7, 12, 14
Képesség: 1, 4, 8,
Attitűd: 2, 5, 9
Felelősség-autonómia: 6, 10, 11, 13,

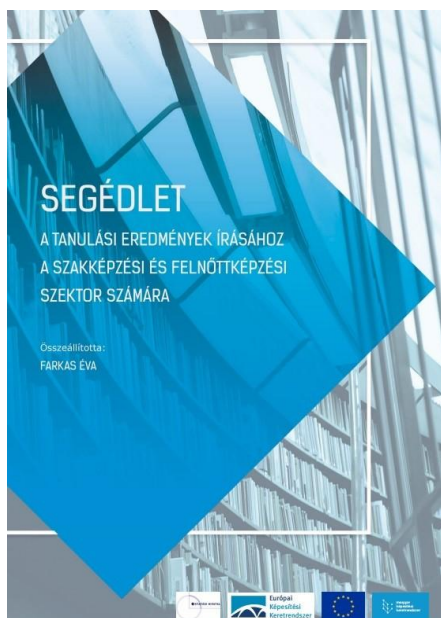
EFOP-3.4.3-16-2016-00014

AP2_OKTIG_2_Tanulási eredmény alapú szemlélet megismerése és bevezetése az SZTE-n
Tanulási Eredmény Alapú Képzésfejlesztő Műhely a Szegei Tudományegyetemen

Olvasható a világhálón a tanulási eredmények témakörében

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/LLL/ekkr/Tanulasieredmenyek_HE.pdf

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/LLL/ekkr/Tanulasieredmenyek_VET.pdf

Felhasznált irodalom:

CEDEFOP (2008): Terminology of European education and training policy. A selection of 100 key terms. Publications office of the European Union, Luxembourg.
<http://www.cedefop.europa.eu/en/Files/4064_EN.PDF>

Derényi András – Vámos Ágnes (2015): A felsőoktatási képzési területeinek kimeneti leírása – ajánlások. Egy kísérleti fejlesztés eredménye. Oktatási Hivatal, Budapest.
<https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/unios_projektek/tamop413/eredmenyek/kimeneti_leirasok.pdf>

Európai Unió Tanácsa (2017): A Tanács ajánlása (2017. május 22.) az egész életen át tartó tanulás európai képesítési keretrendszeréről, valamint az egész életen át tartó tanulás európai képesítési keretrendszerének létrehozásáról szóló 2008. április 23-i európai parlamenti és tanácsi ajánlás hatályon kívül helyezéséről (2017/C189/03) <<https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/hu.pdf>>

Farkas Éva (2017): A tanulási eredmény alapú tanterv- és tantárgyfejlesztés a felsőoktatásban. Szegei Egyetemi Kiadó Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó, Szeged.

Gaskó Krisztina (2010): Autonómia és felelősségvállalás. Áttekintés az Országos Képesítési Keretrendszer számára.

<http://413.hu/files/K%C3%A9pes%C3%ADt%C3%A9si%20keretrendszerek%20men%C3%BC%20anyagai/3_1_7_gasko.pdf>

EFOP-3.4.3-16-2016-00014

AP2_OKTIG_2_Tanulási eredmény alapú szemlélet megismerése és bevezetése az SZTE-n
Tanulási **E**redmény Alapú Képzésfejlesztő **M**űhely a Szegei Tudományegyetemen

Golnhofer Erzsébet (2010): Az Attitűd. Áttekintés az Országos Képesítési keretrendszer készítői számára.

<http://413.hu/files/K%C3%A9pes%C3%ADt%C3%A9si%20keretrendszerek%20men%C3%BC%20anyagai/3_1_6_golnhofer.pdf>

Pajkossy Péter (2010): OKKR – Képesség deskriptor. Fogalomértelmezés és javaslatétel a szintek leírására.

<http://413.hu/files/K%C3%A9pes%C3%ADt%C3%A9si%20keretrendszerek%20men%C3%BC%20anyagai/3_1_5_pajkossy_kepesseg.pdf>

Pajkossy Péter (2010a): OKKR – Tudás deskriptor. Fogalomértelmezés és javaslatétel a szintek leírására.

<http://413.hu/files/K%C3%A9pes%C3%ADt%C3%A9si%20keretrendszerek%20men%C3%BC%20anyagai/3_1_4_pajkossy_tudas.pdf>